

Cuprins

Introducere	11
--------------------------	----

CONCEPTE

Capitolul 1. Concepte introductive	17
1.1. Turism, strategie și management strategic – concepte de bază	18
1.2. Originile, evoluția și perspectivele managementului strategic	23
1.3. Abordări teoretice ale managementului strategic	26
1.4. Comparație între strategia militară și strategia afacerilor în turism	28
1.5. Niveluri strategice în organizația de tip firmă	32
1.6. Despre utilitatea managementului strategic	34
Bibliografie	36
Capitolul 2. Viziunea strategică : de la misiune la obiective	38
2.1. Viziunea strategică – element determinant în formularea strategiei	39
2.2. Misiunea	41
2.2.1. Elemente de conținut și formă ale declarației misiunii	42
2.2.2. Observații critic-constructive privind declarația misiunii	45
2.2.3. Realizarea și actualizarea declarației misiunii	47
2.3. Obiective	49
2.3.1. Obiective și scopuri	50
2.3.2. Caracteristicile obiectivelor	51
2.3.3. Ariile de adresare ale obiectivelor	56
2.4. Concepte conexe și relații logice în dezvoltarea strategiei	60
Bibliografie	62
Capitolul 3. Resursele interne ale organizației și avantajul concurențial	64
3.1. Resurse, competențe, capabilități în perspectiva RBV	65
3.2. Resursele fizice	68
3.3. Resursele financiare	70
3.4. Resursele umane	71
3.5. Resursele generale	72

3.6. Cultura organizațională	74
3.7. Evaluarea avantajului concurențial	78
3.7.1. Cadrul de analiză VRIO	79
3.7.2. Analiza lanțului valorii	82
Bibliografie	85
Capitolul 4. Mediul extern	87
4.1. Delimitări conceptuale în cadrul mediului extern	88
4.2. Analiza mediului extern general	89
4.2.1. Particularități ale abordării analitice a mediului extern general	89
4.2.2. Modelul de analiză de tip PEST	91
4.3. Analiza mediului concurențial	99
4.3.1. Particularități ale abordării analitice ale mediului concurențial	99
4.3.2. „Modelul cu cinci forțe” al lui Porter	103
4.4. Analiza contextului de dezvoltare a strategiei	107
Bibliografie	111
Capitolul 5. Alternative strategice de nivel corporativ	112
5.1. Un model de clasificare a strategiilor corporative	113
5.2. Strategii direcționale sau ale dinamicii obiectivelor	116
5.2.1. Strategii de creștere	116
5.2.2. Strategii neutrale	117
5.2.3. Strategii de restrângere	118
5.3. Strategii de portofoliu	120
5.3.1. Strategia de concentrare	120
5.3.2. Strategia diversificării concentrice	122
5.3.3. Strategia diversificării conglomerate	124
5.4. Strategii ale mijloacelor de creștere	126
5.4.1. Creșterea internă	126
5.4.2. Achiziția și fuziunea	127
5.4.3. <i>Joint venture</i>	128
5.4.4. Alianțele	129
Bibliografie	130
Capitolul 6. Alternative strategice de nivel business	132
6.1. Modele de referință pentru clasificarea strategiilor de nivel business	133
6.1.1. Strategiile generice ale modelului Ansoff	133
6.1.2. Strategiile generice ale modelului Porter	135
6.1.3. Clasificarea strategiilor generice după Mintzberg	137
6.1.4. Clasificarea strategiilor generice după Allaire și Firsirotu	140
6.2. Strategii bazate pe costuri	142
6.3. Strategii bazate pe diferențiere	143
6.4. Strategii de tipul „cea mai bună valoare”	144
6.5. Alternative strategice la nivel funcțional	146
Bibliografie	148

Capitolul 7. Stakeholderi și leadership în turism	149
7.1. Stakeholderii și strategia	150
7.1.1. Așteptări și comportamente ale stakeholderilor	150
7.1.2. Abordări analitice	153
7.2. Leadership	155
7.2.1. Putere și comportament politic	155
7.2.2. Lideri	157
7.3. Responsabilitatea socială a corporațiilor și etica afacerilor	159
7.4. Responsabilități în dezvoltarea managementului strategic	161
7.4.1. Responsabilitățile strategice ale consiliului de administrație	162
7.4.2. Responsabilitățile strategice ale managerilor	164
Bibliografie	165
Capitolul 8. Decizia strategică	167
8.1. Modele decizionale și de formare a strategiei	168
8.2. Condiționări ale procesului decizional strategic	171
8.3. Formalizarea strategiei – modele de proces și tipologii	175
8.4. Formarea strategiei pe baza analizei S.W.O.T.	178
Bibliografie	183
Capitolul 9. Implementarea strategiei prin subsistemele organizaționale	185
9.1. Natura implementării strategiei prin subsistemele organizaționale	186
9.2. Implementarea strategiei prin structura organizațională	187
9.2.1. Structura simplă	188
9.2.2. Structuri de nivelul business	189
9.2.3. Structuri de nivel corporativ	190
9.3. Opțiunea privind structura organizațională	193
9.4. Implementarea strategiei prin modelarea culturii organizaționale	194
9.5. Implementarea strategiei prin modelarea structurii de putere	197
9.6. Abordări sistemice integrative	199
Bibliografie	200
Capitolul 10. Implementarea strategiei prin parteneriate și modificarea portofoliului de afaceri	201
10.1. Parteneriate	202
10.1.1. Parteneriatele privat-privat	202
10.1.2. Parteneriatele public-privat	205
10.2. Modificarea portofoliului de afaceri	206
10.2.1. Matricele de portofoliu – deziderate și limitări	206
10.2.2. Matricele BCG	208
10.2.3. Alte matrice de portofoliu	211
10.2.4. Avantaje și dezavantaje ale matricelor de portofoliu	214
10.2.5. Managementul portofoliului destinațiilor turistice	215
Bibliografie	216

Capitolul 11. Evaluarea și controlul	217
11.1. Criterii și mărimi utilizate în evaluarea strategiilor	218
11.2. Instrumentarul de control	221
11.2.1. Tipologie generală în perspectivă strategică	221
11.2.2. Tipuri de control strategic	223
11.2.3. Benchmarkingul strategic	227
11.2.4. Analiza coeficienților financiari	228
11.2.5. Utilizarea centrelor de responsabilitate	230
11.3. Teme critice ale controlului și evaluării strategice	232
11.3.1. Probleme uzuale	232
11.3.2. Prevenția și managementul crizelor	234
Bibliografie	235
Capitolul 12. Strategii antreprenoriale și inovare	237
12.1. Contexte și surse clasice de inovare pentru organizația antreprenorială ...	238
12.2. Antreprenoriatul în noile organizații.....	242
12.2.1. Planul de afaceri	242
12.2.2. Repere legale, financiare și operaționale inițiale	244
12.2.3. Probleme strategice în primul ciclu de viață	246
12.3. Inovația și antreprenoriatul în organizațiile mari.....	247
12.4. Antreprenoriatul în condițiile „turismului electronic”	250
Bibliografie	252
Capitolul 13. Management strategic global	253
13.1. Internaționalizarea firmelor – motive și condiționări	254
13.2. Strategii de globalizare	256
13.2.1. Strategii în evoluția spre o firmă globală	257
13.2.2. Strategii de intrare pe o piață străină	259
13.3. Repere procesuale în dezvoltarea unei strategii globale	261
13.3.1. Selectarea unei noi piețe	262
13.3.2. Implementarea unei strategii internaționale	264
13.3.3. Evaluarea și controlul strategiilor internaționale	266
13.4. Implicarea guvernului și a organizațiilor publice	266
Bibliografie	268

STUDII DE CAZ

A. Considerații privind studiile de caz din turism	271
A.1. Mediul educațional universitar și formarea cunoștințelor în turism.....	272
A.2. Situația de pe teren.....	275
A.3. Oameni și stări de fapt	277
Studiul de caz I. My Place : „mi place !”	281
I.1. Pseudoistorie investițională My Place	282
I.2. Organizarea operațională și portofoliul de servicii	284
I.3. „Mediul distracțional”	286

I.4. Marketingul și managementul imaginii	289
I.5. Furnizori și parteneri	291
I.6. Managementul evenimentelor	292
I.7. Managementul resurselor umane	294
I.8. Viziune și management	295
Studiul de caz II. Ramada Sibiu : integrare românească în „marile familii” hoteliere	298
II.1. Istoricul lanțului hotelier Ramada	299
II.2. Poziție, arhitectură și construcție	300
II.3. Mediul general și concurențial sibian	301
II.4. Serviciile și procesul operațional	304
II.5. Marketingul și vânzările	305
II.6. Managementul resurselor umane și cultura organizațională	306
II.7. Managementul	308
II.8. Imagine și inserție socioculturală	310
II.9. Montaj și management financiar	312
II.10. Viitorul lui Atlassib Hotels	313
Studiul de caz III. KFC România : „...bună de-ți lingi degetele!”	315
III.1. Istorie : între legendă și pragmatism	316
III.2. Expansiunea în România	318
III.3. Industria fast food : contextul general și concurențial românesc	320
III.4. Produse, servicii, operații	322
III.5. Furnizori și colaboratori	324
III.6. KFC : „caz-școală de marketing”	325
III.7. Managementul financiar	328
III.8. Oamenii KFC	330
III.9. Responsabilitatea socială corporativă	333
III.10. Viitorul apropiat	334
<i>Mulțumiri .....</i>	<i>337</i>
<i>Index de termeni .....</i>	<i>339</i>
<i>Index de nume .....</i>	<i>345</i>

Abordarea teoretică a strategiilor acestui nivel este marcată la momentul actual de lucrările lui Michael Porter. El a lansat conceptul de *strategii generice* cu referire la alternativele definite de modul în care se abordează competiția. Atât adjectivul *generic*, cât și adjectivul *concurențial*, vor fi folosite într-o accepțiune largă, nu în cea originară în care au fost introduse de Porter în teoria actuală a managementului strategic.

După ce Porter a lansat moda familiei de strategii generice, o serie de alți autori au încercat să acopere subiectul cu o clasificare cât mai completă și utilă, expunându-și părerea proprie. În continuare vor fi prezentate o serie de familii de strategii, devenite clasice și citate frecvent în manualele de profil. În aceste liste de strategii generice pot fi identificate modele teoretice pentru explicarea unei serii de manifestări din practică, ceea ce le conferă o valoare instrumentală.

Pentru o utilizare directă în sectorul turismului se păstrează câteva caracteristici principale de diferențiere a alternativelor strategice ale acestui nivel, pentru ca apoi să se construiască pe ele o strategie generică adaptată specificului acestui gen de activități.

6.1. Modele de referință pentru clasificarea strategiilor de nivel business

Prima clasificare a strategiilor care pot fi raportate la acest nivel a fost lansată de Igor Ansoff, în 1965. Impulsul major legat de abordarea taxonomică a fost dat însă de Porter în 1985, pentru ca, ulterior, să se dezvolte atât discuțiile cu privire la conținutul acestor strategii, cât și alte clasificări care se doreau a fi mai exhaustive sau mai adaptate la practică.

Este interesant de observat că există autori de referință actuali, spre exemplu Allaire și Firsirotu (1998), Mintzberg (1988) sau Johnson, Scholes și Whittington (2008), care nu fac o distincție clară între cele două niveluri strategice, *corporativ* și *business*, oferind o singură listă de strategii generice, în timp ce alții, cum ar fi Wheelen și Hunger (2008), diferențiază slab strategiile de nivel business, dar acordă importanță strategiilor funcționale.

Toate aceste abordări, cu o individualizare mai mult sau mai puțin clară a nivelului business, sunt utile pentru sugestiile operaționale pe care le conțin implicit, dar și pentru încercarea de a găsi explicații plauzibile pentru ceea ce se întâmplă în lumea reală a managementului organizațiilor.

6.1.1. Strategiile generice ale modelului Ansoff

În 1965, Ansoff propunea o matrice cu strategii generice, devenită ulterior element de referință, deși, apreciau Mintzberg și Quinn (1991), matricea era dificil de înțeles și de aplicat în practică. Modelul matriceal 2x2 propus (vezi figura 6.1) a popularizat patru strategii: *penetrarea pieței*, *dezvoltarea produsului*, *dezvoltarea pieței* și *diversificarea* (Ansoff, 1965).

	Produs existent	Produs nou
Piață existentă	<i>Penetrarea pieței</i>	<i>Dezvoltarea produsului</i>
Piață nouă	<i>Dezvoltarea pieței</i>	<i>Diversificarea</i>

Sursă: Ansoff, 1965

Figura 6.1. Matricea strategiilor generice ale modelului Ansoff

Dintre acestea, primele trei pot fi interpretate ca variante strategice de concentrare sau au aplicabilitate la nivel business, ceea ce obligă la o discuție a conținutului lor.

Penetrarea pieței este strategia care constă în mărirea volumului vânzărilor unui produs existent pe o piață curentă. Pe termen lung, se urmărește obținerea unui segment de piață semnificativ sau dominant. Când piața este în creștere, procesul de intrare sau de mărire a segmentului de piață este relativ ușor pentru organizațiile care dețin un segment mic de piață. Organizațiile care dețin un segment important vor continua să își mărească vânzările, fără a putea răspunde tuturor cererilor.

Problema penetrării devine dificilă atunci când piața este stagnantă sau în scădere. În această situație, dezavantajele legate de structura costului, de costul publicității sau de efectul de învățare devin esențiale. În acest caz, este necesară alianța cu un partener, care poate să faciliteze obținerea unor avantaje strategice, sau o achiziție (fuziune) a unei firme stabilite deja pe piața de interes.

Dezvoltarea produsului este strategia de creștere a vânzărilor prin îmbunătățirea produsului existent sau crearea unui nou produs pentru piața curentă. Îmbunătățirea produsului se poate face înmulțind opțiunile legate de caracteristicile sale. Crearea unui nou produs face necesară existența unei activități de cercetare și a unor resurse financiare adecvate. Când produsul prezintă un ciclu de viață scurt, este esențială dezvoltarea unor tipuri noi. Noilor produse li se asociază însă un risc considerabil, iar posibilitatea eșecului este semnificativă. Diminuarea dezavantajelor se face prin transfer de tehnologie (licențe, *know-how*) sau prin alianțe strategice ce vizează obiective de cercetare.

Succesul acestei strategii este legat mai degrabă de calitatea managementului, decât de abilitatea în cercetare. Managementul trebuie să asigure dezvoltarea unor echipe interdisciplinare, concentrarea asupra competențelor distinctive și selectarea celor mai potrivite oportunități pentru firmă.

Dezvoltarea pieței este strategia de creștere a vânzărilor unui produs curent pe noi piețe. Dezvoltarea se poate face prin intrarea pe noi segmente de piață, prin adăugarea de noi arii geografice sau prin atribuirea unor noi utilizări produsului. Strategia este preferată de firmele care dezvoltă produse ce necesită investiții mari, cu un grad scăzut de flexibilitate, sau cheltuieli importante de cercetare. Pentru recuperarea acestora este necesară extinderea pieței.

Strategia de dezvoltare a pieței se combină adesea cu strategia de dezvoltare a produsului, mișcarea pe o nouă piață obligând la modificarea produsului existent.

6.1.2. Strategiile generice ale modelului Porter

Strategiile generice ale modelului Porter reprezintă, probabil, cel mai cunoscut element teoretic al managementului strategic actual, având deja o valoare de simbol. Există sute de lucrări care se referă sau se inspiră din acest model: unele îl aprobă, altele îl discută critic, indiferent dacă îl consideră sau nu valid.

Porter (1985) explică trei strategii generice, menite să asigure câștigarea unui avantaj concurențial într-o industrie dată. El consideră că există două tipuri de avantaje pe care o firmă și le poate crea: *costul scăzut* și *diferențierea produsului*. Combinația acestora (vezi figura 6.2) cu scopul concurențial al operațiilor organizației, adică cu anvergura planificată a tipului de piață, particularizează cele trei strategii generice pentru crearea unor performanțe peste medie:

- lider prin cost;
- diferențierea;
- focalizarea.

Organizația se poate implica într-o competiție generalizată ce vizează toți consumatorii unei industrii, aceasta fiind „sarcină largă”, sau poate viza doar o anumită categorie, „sarcină îngustă”. Cel mai palpabil criteriu de diferențiere a sarcinii strategice este zona geografică.

O organizație trebuie să aleagă între cele trei strategii, pentru că nu poate să satisfacă pe toată lumea. Lipsa opțiunii, conform lui Porter, ar duce la o „cădere la mijloc”, în sensul obținerii unui produs obișnuit la prețuri obișnuite, fapt care nu creează un avantaj concurențial.

		Avantaj concurențial	
		Cost scăzut	Diferențiere
Scop concurențial	„Sarcină îngustă”	Lider prin costuri	Diferențiere
	„Sarcină largă”	Focalizare asupra costurilor	Focalizare asupra diferențierii

Sursă: Porter, 1985.

Figura 6.2. Matricea strategiilor generice ale modelului Porter

Lider prin costuri este o strategie a costului scăzut care constă în obținerea unui avantaj concurențial prin reducerea costurilor sub costurile concurenților. În acest mod, organizația poate să păstreze prețuri de vânzare scăzute, eventual mai scăzute decât ale concurenților, fiind totuși profitabilă.

Susținerea strategiei impune o serie de măsuri de eficientizare a cheltuielilor legate de dimensionarea capacităților operaționale, controlul riguros al costurilor și permanența lor reducere, reducerea facilităților de plată și reducerea cheltuielilor aferente publicității, vânzării etc. La nivelul organizației, această strategie este susținută prin integrare verticală sau diversificare concentrică, opțiuni ce permit economii de scop și scară.

Exemplele cele mai clare din industria ospitalității sunt reprezentate de hotelurile de tip Etap și Formule 1, aparținând grupului Accor, iar în transportul aerian „exemplele de manual” sunt companiile Ryanair și JetBlue.

Diferențierea este strategia de obținere a unui avantaj concurențial prin crearea unui produs ce este perceput de către consumatori ca fiind unic, fapt ce justifică un preț mai mare decât cel al produselor concurenților. Acest tip de produs se adresează consumatorilor pentru care prețul nu are relevanță, dar pentru care contează faptul că produsul este perceput ca fiind unic. Numărul de elemente care asigură unicitatea este mare, iar combinația lor reprezintă arena de inovație a oricărei organizații ce dorește adoptarea acestei strategii. Designul și imaginea mărcii, tehnologia sau service-ul pot fi căile pentru asigurarea acestei caracteristici. Firmele Shangri-La, pentru ospitalitate, sau Walt Disney, pentru parcuri tematice, sunt exemple de aplicare a acestei strategii.

Focalizarea este o strategie a efortului dirijat spre un segment competițional îngust în interiorul unei industrii și adaptarea produsului acestui segment în ideea excluderii concurenților. Strategia prezintă două variante : *focalizarea asupra costurilor și focalizarea asupra diferențierii* pentru un segment dat.

Focalizarea are ca obiect o anumită arie geografică, un produs cu caracteristici deosebite față de cele cu o utilitate generică similară sau grup de consumatori cu nevoi neobișnuite. Exemplul hotelului Burj-al-Arab, considerat a fi de 6 (șase) stele, este tipic pentru focalizarea asupra diferențierii. Exemplele din cealaltă categorie se materializează în servicii cu costuri reduse, adresate unui public special, de tipul celor oferite pe piața românească pentru turiștii pensionari.

Deși pare ușor de utilizat, clasificarea se raportează cu dificultate la o situație reală dintr-o țară cum e România. De altfel, criticii modelului Porter, la fel de numeroși ca și adepții săi, fac observații interesante privind neclaritățile sau inadvertențele sale, sesizând că există dificultăți serioase în susținerea în practică a unui proiect de strategie bazat pe strategiile sale generice.

După anii '90, au apărut din ce în ce mai frecvent exemple ce evidențiază că alegerea exclusivă pe care o solicită Porter este discutabilă. Există firme care urmează cu succes o strategie ce urmărește simultan atât diferențierea, cât și un cost scăzut. Ideea de principiu a acestei abordări își are rădăcinile în filosofia managementului calității totale, care susține, în esență, că realizarea unui produs „bun” este mai ieftină decât a unuia „prost”, cu referire evidentă la calitate (Deming, 1982). Începând cu anii '80, practica firmelor japoneze confirmă această idee.

Pe de altă parte, se susține că, în fond, nu există decât un singur tip de avantaj concurențial fundamental : costul scăzut (Stratégor, 1988). Organizațiile care au produse percepute ca diferențiate au un avantaj doar dacă pot obține aceste produse la costuri inferioare față de concurenți, chiar dacă aceștia realizează produse de aceeași calitate. Apariția Chinei ca un jucător important într-un număr mare de industrii arată că abordarea prin prisma exclusivă a costului nu e lipsită de sens, iar în turism există exemplul Turciei. Chiar marile firme care sunt considerate promotoare ale diferențierii au centrele de producție în China sau în alte țări cu mână de lucru ieftină, cum ar fi Filipine, India sau Bangladesh.

Pentru organizațiile care urmează o strategie a diversificării, se pune problema dacă este preferabilă abordarea aceleiași strategii de tip Porter pentru toate unitățile strategice de afaceri. Nu există încă studii concludente privind o anumită sinergie asociată unei omogenizării după criteriul avantajului concurențial. Practic, se constată că în acest moment există firme renumite și de succes care au abordări ce par opuse din punctul de vedere al modelului Porter, cum ar fi firma Accor.

6.1.3. Clasificarea strategiilor generice după Mintzberg

Henry Mintzberg (1988) introduce o clasificare mai cuprinzătoare a strategiilor generice existente, încercând să realizeze o acoperire totală a domeniului. El consideră că predecesorii săi, ca de exemplu, Ansoff sau Porter, au abordat strategiile într-o manieră relativ arbitrară sau focalizându-se doar asupra unora dintre acestea și, cum orice „boutique” (în sensul de firmă de consultanță) care se ocupă de management strategic are propria clasificare, este firesc orice demers integrator.

Deși Mintzberg dorește o clasificare cuprinzătoare a strategiilor, cu aplicabilitate la toate nivelurile, corporativ, business sau funcțional, atenția se îndreaptă spre ceea ce el numește *afacerea principală*. Se presupune că în orice organizație diversificată există o deplasare a echilibrului, astfel încât există un interes special pentru o anumită afacere considerată „de bază”, celelalte având un impact redus în formularea strategiei.

O parte din clasificare face referire la strategiile generice ale predecesorilor săi, Ansoff și Porter, ca și la alte concepte, cum ar fi lanțul valorii. Deoarece schema de clasificare este relativ stufoasă, Mintzberg apelează la scheme explicative sau figuri ce sugerează definirea elementelor tipologice.

Clasificarea urmărește divizarea strategiilor în cinci grupe ce vizează următoarele caracteristici :

- A) *poziționarea* afacerii principale într-una din etapele procesului de transformare a materiei prime într-un produs final ;
- B) *deosebirea* afacerii principale pe baza elementelor ce permit organizației obținerea unei poziții competiționale în propriul context ;
- C) *elaborarea* afacerii principale pe baza modului în care se dezvoltă aceasta ;
- D) *extinderea* afacerii principale prin cuplarea sau combinarea sa cu alte afaceri ;
- E) *reconceperea* afacerii principale prin schimbarea sau combinarea cu alte afaceri.

Pentru fiecare dintre aceste grupe se definesc o serie de strategii și se exemplifică grafic relațiile acestora în grupa fixată inițial. Multe dintre aceste strategii sunt cunoscute din modelele anterioare, altele sunt particularizări ale acestora în diferite situații.

A) *Strategiile privind poziționarea afacerii principale sunt strategii ale stadiului operațiilor sau strategii ale industriei.*

Prima categorie, cea a *strategiilor stadiului operațiilor*, se subdivide, după fixarea etapei de care este legată afacerea de referință într-un proces de transformare, în următoarele grupe :

1. *Strategii ale fazelor primare de transformare.* Fazele primare sunt asociate cu transformările materiilor prime într-un material de bază (de exemplu, lemn, oțel) cu utilizare multiplă. Aceste afaceri implică acumulări importante de capital investit pentru obținerea unor costuri reduse.
2. *Strategii ale fazelor secundare de transformare.* Fazele secundare sunt cele care generează dintr-un material de bază (lemn, oțel) o multitudine de produse care se pot combina pentru realizarea produselor finale.

3. *Strategii ale fazelor terțiare de transformare.* Fazele terțiare marchează convergența spre un loc de focalizare (asamblare sau distribuție finală) a multitudinii de produse realizate în faza secundară.

Strategiile industriei sunt legate de redefinirea sau reconceperea unei industrii în termenii „granițelor” fixate pentru identificarea lor obișnuită.

B) *Strategiile privind deosebirea afacerii principale* sunt bazate pe conceptele lui Porter, lanțul valorii și strategiile generice.

Pe baza lanțului valorii se disting :

1. *strategii pentru asigurarea resurselor*, cu referire la personal, bani, materiale ;
2. *strategii pentru procesare*, cu referire la dezvoltarea procesului, dirijarea operațiilor incluzând productivitatea, amplasarea și operațiile propriu-zise ;
3. *strategii de livrare*, cu referire la marketing, distribuție și service ;
4. *strategii de sprijin (suport)*, cu referire la control, instruirea personalului, asistență juridică, aprovizionare etc. ;
5. *strategii de proiectare*, cu referire la cercetarea și dezvoltarea produsului.

Pe baza celor două criterii ale strategiilor generice Porter, natura avantajului concurențial și anvergura afacerii sau zonei strategice vizate, se realizează o listă a *strategiilor de diferențiere* :

1. *strategia de diferențiere a prețului*, axată pe un preț mai scăzut pentru un produs comun ;
2. *strategia de diferențiere a imaginii*, axată pe o imagine diferită pentru un produs comun ;
3. *strategia de diferențiere a activităților de sprijin al produsului*, axată pe livrare, service, creditare etc., ce pot să diferențieze un produs comun ;
4. *strategia de diferențiere a calității*, axată pe un produs mai bun decât cele cu finalitate similară ;
5. *strategii de diferențiere a design-ului*, axată pe caracteristici de formă diferite ;
6. *strategia nediferențierii*, axată pe un produs care copiază un alt produs ;

dar și o listă a *strategiilor privind anvergura afacerii* :

1. *strategia nesegmentării* : un produs pentru toți ;
2. *strategii de segmentare* : câteva tipuri pentru câteva categorii de consumatori ;
3. *strategii de nișă* : focalizarea asupra unui singur segment ;
4. *strategia individualizării* : produs personalizat pentru fiecare consumator.

C) *Strategiile privind elaborarea afacerii principale* sunt bazate pe matricea din 1965 a lui Ansoff deci va număra următoarele tipuri :

1. *strategii de penetrare a pieței* ;
2. *strategia dezvoltării pieței* ;
3. *strategia dezvoltării produsului* ;
4. *strategia expansiunii geografice*, care apare ca o formă specială a dezvoltării pieței cu referire la noi zone geografice.